

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه: سلامت باروری

طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی (عملی)

نام درس: مدل های آموزشی و تغییر رفتار در حوزه مامایی

کد درس: 16

مقطع و رشته: کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی

ترم تحصیلی: نیم سال دوم 1405-404

تعداد واحد: کل: 1 واحد شامل یک واحد نظری (معادل 17 ساعت)

مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به واحد): * دکتر مرضیه کبودی * مسئول درس

زمان ارائه درس: (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی) دوشنبه 16-14، هفته 12-5

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: چهارشنبه 10-8

پیش نیازها: ندارد

هم نیازها: ندارد

محل آموزش: دانشکده پرستاری و مامایی و سامانه نوید

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

اهداف کلی دوره بر اساس کوریکولوم:

شناخت مفاهیم، روشها و اصول آموزش و کاربرد آنها در آموزش به مراجعین

شرح درس اساس کوریکولوم:

انواع روشها و الگوهای آموزشی در سیستم بهداشتی را تشریح و با یکدیگر مقایسه نموده، علل نیاز، انتخاب و کاربرد روشهای جدید را با توجه به اهداف آموزشی بیان نماید و با هماهنگی استاد مهارت لازم را بکار گیرد.

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

جلسه اول: آشنایی دانشجو با طراحی آموزشی در حوزه مشاوره مامایی

جلسه دوم: آشنایی دانشجو با ارزیابی و ارزشیابی، شاخص های تحلیل سوالات و تدوین طرح درس

جلسه سوم: آشنایی دانشجو با سبک های یادگیری و آموزش به بزرگسالان (تدریس به شیوه مجازی در سامانه نوید)

جلسه چهارم: آشنایی دانشجو با رویکردهای آموزش سلامت

✚ جلسه پنجم: آشنایی دانشجو با نیازسنجی در مادران و کودکان

✚ جلسه ششم: آشنایی دانشجو با مدل باورهای سلامت (HBM) (برگزاری کوییز)

✚ جلسه هفتم: آشنایی دانشجو با مدل فرانظریه‌ای (TTM)

✚ جلسه هشتم: آشنایی دانشجو با اصول ارتباط در ارائه خدمات مامایی

✚ جلسه نهم: جلسه آزمون پایان ترم

✚ اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه: (Must Learn)

هدف کلی جلسه اول: آشنایی دانشجو با طراحی آموزشی در حوزه مشاوره مامایی

اهداف ویژه رفتاری جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

1- یادگیری را تعریف کند.

2- اهداف آموزشی را بر اساس مدل ارائه شده توسط بنجامین بلوم، بیان و طبقه بندی کند.

3- سه حیطه یادگیری (شناختی، عاطفی، روانی حرکتی) را تعریف کرده و سطوح هر یک را نام ببرد.

4- نگرش مثبتی نسبت به یادگیری حیطه‌های یادگیری داشته باشد.

5- از انواع الگوی عمومی تدریس، الگوی پیش سازماندهنده و الگوی حل مسئله در آموزش به مراجعین استفاده نماید.

6- مزایا، محدودیتها و کاربرد انواع روشها و شیوه های آموزشی (فردی، گروهی، آموزش به جوامع، روشهای مشارکتی) را بیان نماید.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی دانشجو با ارزیابی و ارزشیابی، شاخص‌های تحلیل سوالات و تدوین طرح درس

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

1- تفاوت‌های کلیدی بین ارزیابی (Assessment) و ارزشیابی (Evaluation) را در زمینه آموزشی و مشاوره مامایی، با ذکر حداقل دو مثال برای هر کدام، توضیح دهد .

2- یک مجموعه از سوالات مربوط به حوزه مشاوره مامایی را با استفاده از حداقل سه شاخص علمی (مانند روایی، پایایی، سطح دشواری، قدرت تشخیص) تحلیل کرده و نقاط ضعف و قوت آن‌ها را مشخص نماید .

3- یک طرح درس کامل برای یکی از موضوعات مشاوره مامایی (با در نظر گرفتن اهداف کلی و رفتاری، روش‌های تدریس، ابزار ارزشیابی و زمان‌بندی) تدوین کند.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی دانشجو با سبک‌های یادگیری و آموزش به بزرگسالان (تدریس به شیوه مجازی در سامانه نوید)

اهداف ویژه رفتاری جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

1- حداقل چهار سبک یادگیری رایج (مانند دیداری، شنیداری، حرکتی، خواندن/نوشتن) را تشریح کرده و نحوه تأثیر هر سبک بر فرایند یادگیری در بزرگسالان را توضیح دهد.

2- برای هر سبک یادگیری شناسایی شده، حداقل دو استراتژی آموزشی متناسب با حوزه مامایی پیشنهاد دهد که بتواند به

یادگیری مؤثرتر بزرگسالان کمک کند.

- 3- کمینه شش اصل کلیدی آموزش بزرگسالان (مانند نیاز به دانستن، خود-هدایت‌گری، تجربه، جهت‌گیری به یادگیری، انگیزش، حل مسئله) را نام برده و ارتباط آن‌ها را با طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی در حوزه مامایی شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی دانشجو با رویکردهای آموزش سلامت

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- سه رویکرد اصلی در آموزش سلامت (رویکرد بهداشت عمومی، رویکرد مبتنی بر رفتار، رویکرد توانمندسازی) را معرفی کرده و ویژگی‌های کلیدی هر کدام را شرح دهد.

- 2- یک سناریوی واقعی در حوزه مشاوره مامایی (مثلاً آموزش تغذیه بارداری) را انتخاب کرده و توضیح دهد که چگونه می‌توان از یکی از رویکردهای آموزش سلامت برای طراحی مداخله آموزشی در آن سناریو استفاده کرد.

- 3- مزایا و معایب حداقل دو رویکرد آموزش سلامت را در زمینه اثربخشی بر تغییر رفتار و ارتقاء سلامت زنان را مقایسه نماید.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی دانشجو با نیازسنجی در مادران و کودکان

اهداف ویژه رفتاری جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- حداقل چهار عامل کلیدی (مانند عوامل فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، بیولوژیکی) را که بر نیازهای سلامت مادران و کودکان تأثیر می‌گذارند، شناسایی و تشریح کند.

- 2- حداقل سه روش مختلف نیازسنجی (مانند مصاحبه، پرسشنامه، مشاهده، تحلیل داده‌های موجود) را معرفی کرده و برای هر روش، مزایا و معایب آن را در زمینه سنجش نیازهای مادران و کودکان بیان نماید.

- 3- بر اساس یک سناریوی مشخص (مثلاً نیازهای آموزشی مادران باردار در یک منطقه روستایی)، یک چارچوب اولیه برای نیازسنجی تدوین کند که شامل اهداف نیازسنجی، جامعه هدف، روش‌های گردآوری اطلاعات و شاخص‌های کلیدی باشد.

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی دانشجو با مدل باورهای سلامت (HBM) (برگزاری کوپیز)

اهداف ویژه رفتاری جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- شش مولفه اصلی مدل باورهای سلامت (درک‌پذیری درک‌شده از تهدید، شدت درک‌شده از تهدید، منافع درک‌شده، موانع درک‌شده، نشانه‌های محرک عمل، و خودکارآمدی) را به طور کامل تعریف کرده و توضیح دهد.

- 2- یک موقعیت سلامت مرتبط با مامایی (مانند غربالگری سرطان دهانه رحم یا واکسیناسیون آنفولانزا در بارداری) را انتخاب کرده و نشان دهد که چگونه مولفه‌های HBM می‌توانند در پیش‌بینی رفتار سلامت مرتبط با آن موقعیت به کار روند.

- 3- یک مداخله آموزشی یا اطلاع‌رسانی موجود در حوزه سلامت مادران را که از مدل باورهای سلامت استفاده می‌کند، تحلیل کرده و بیان کند که کدام مولفه‌های HBM در آن مداخله مورد توجه قرار گرفته‌اند.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی دانشجو با مدل فرانظریه‌ای (TTM)

اهداف ویژه رفتاری جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- پنج مرحله اصلی تغییر در مدل فرانظریه‌ای (پیش‌تأمل، تأمل، آمادگی، عمل، و نگهداری) را تعریف کرده و تفاوت‌های کلیدی بین آن‌ها را با ذکر مثال‌هایی در حوزه سلامت مادران و کودکان شرح دهد.
- 2- حداقل شش فرآیند تغییر (مانند افزایش آگاهی، خودآزادسازی، بازسازی محیطی، حمایت اجتماعی) را شناسایی کرده و نحوه کاربرد آن‌ها را در کمک به افراد برای حرکت در مراحل تغییر توضیح دهد.
- 3- برای یک رفتار سلامت خاص در مادران یا کودکان (مانند ترک سیگار در دوران بارداری یا مراجعه منظم به مراکز بهداشتی)، یک برنامه مداخله‌ای اولیه طراحی کند که مراحل و فرآیندهای تغییر در مدل فرانظریه‌ای را در نظر بگیرد.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی دانشجو با اصول ارتباط در ارایه خدمات مامایی

اهداف ویژه رفتاری جلسه هشتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 1- حداقل چهار مانع رایج در برقراری ارتباط مؤثر بین ماما و مادر (مانند ترس، اضطراب، تفاوت‌های فرهنگی، سطح سواد، تفاوت‌های نسلی) را شناسایی کرده و راهکارهای غلبه بر آن‌ها را شرح دهد.
- 2- تکنیک‌های گوش دادن فعال (مانند بازگویی، شفاف‌سازی، پرسیدن سوالات باز) را در سناریوهای شبیه‌سازی شده مشاوره مامایی به کار گیرد و اثربخشی آن‌ها را توضیح دهد.
- 3- پیام‌های بهداشتی مرتبط با دوران بارداری، زایمان و پس از زایمان را با در نظر گرفتن اصول ارتباطی (مانند سادگی، وضوح، تناسب با مخاطب و استفاده از زبان بدن مناسب) تدوین و ارایه کند.
- 4- در یک فعالیت گروهی، نقش‌های مختلف مشاور و مراجع را ایفا کرده و اصول ارتباطی را در عمل به نمایش بگذارد، به طوری که توانایی‌های ارتباطی و تصمیم‌گیری خود را تقویت کند.

جلسه نهم: آزمون نهایی پایان ترم

روش‌های تدریس:

□ سخنرانی (Lecture)	□ پانل بحث و گفت‌وگو (Panel Discussion)
□ آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)	□ آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
□ ارائه سمینار توسط دانشجو	□ کار در پراتیک و مرکز مهارتها
□ آموزش بر روی مولاژ	□ گردش علمی (Field Trip)
□ ایفای نقش (Role Play)	□ شبیه‌سازی (Simulation)
	□ سایر موارد:

🚩 رسانه‌های کمک آموزشی:

☒ اسلاید (پاورپوینت) ☒ فیلم آموزشی ☐ پوستر ☐ مدل ☐ نمونه بیمار ☐ نرم افزار ☐ پمفلت ☐ جزوه ☐ سایر

🚩 نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

☐ OSCE ☒ کوئیز ☒ امتحان کتبی پایان دوره/ترم ☒ امتحان کتبی/ شفاهی میان دوره/ترم ☐ پروژه
☐ تحقیق ☐ سمینار ☒ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت ☐ آزمون‌های استدلالی (سناریو، پازل، ویژگی‌های کلیدی)
☐ سایر موارد :

	روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
1	تکوینی	پرسش و پاسخ شفاهی و کوئیز کتبی	چهار نمره	پرسش و پاسخ شفاهی در هر جلسه و انجام کوئیز کتبی در جلسه ششم
2	تراکمی	آزمون کتبی پایان دوره	12 نمره	--

منابع و مراجع آموزشی

✓ منابع اصلی:

1. J Park, K Park. Park's textbook of prevention and social medicine. Last edition
2. Barbara K. Rimer K, Glanz K. Viswanath Health Behavior and Health Education: Theory, Research, and Practice. Jossey-Bass-Last edition
3. James T. James F G. McKenzie R R. Cumming CB Principles and Foundations of Health Promotion & Education. Last edition.
4. Butler T. Principles of health education and health promotion. Last edition
5. jedith A Graef, John P Elder, Elizabeth Mills Booth Communication for health and behaviour change, Last edition

۶-حیدر نیا علیرضا ، مباحثی در فرآیند آموزش بهداشت ، آخرین چاپ

۷-صفاری محسن ، شجاعی زاده داوود ، اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ، آخرین چاپ

۸-حاتمی حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی ، جلد اول ، آخرین چاپ

۹-چارندارال راماند. مترجم: احدیان محمد تکنولوژی آموزشی آخرین چاپ

۱۰-خردانش هاشم ، مبانی نظری تکنولوژی آموزشی ، آخرین چاپ

۱۱-محسنیان راد مهدی. ارتباط شناسی. آخرین چاپ

۱۲-ساروخانی باقر. جامعه شناسی ارتباطات آخرین چاپ

۱۳-سیف علی اکبر اندازه گیری و سنجش و ارزشیابی آموزشی آخرین چاپ

۱۴-اصول برنامه ریزی بهداشتی/ اندرو گرین؛ مترجمین فرید عبادی فرد آذر ، اعظم مقتدری ، گیتی یانو بیضائی آخرین چاپ

✓ منابع فرعی و مکمل:

پایگاه‌های اطلاعاتی و آنلاین:

🌟 قوانین و مقررات دوره توجه: (چهار نمره از نمره نهایی به رعایت موارد زیر اختصاص یافته است)

- 1- حضور و غیاب:
- 2- تحویل به موقع تکالیف:
- 3- سیاست تقلب و plagiarism:
- 4- رعایت اخلاق حرفه‌ای:
- 5- رعایت پوشش حرفه‌ای:
- 6- نحوه ارتباط با استاد:
- 7- مشارکت در دوره:

جدول زمانبندی جلسات درس مدل‌های آموزشی و تغییر رفتار در حوزه مامایی

جلسه	موضوع	روش تدریس	وسیله کمک آموزشی
1.	آشنایی دانشجو با طراحی آموزشی در حوزه مشاوره مامایی	سخنرانی برنامه‌ریزی شده، ارائه Case مرتبط با موضوع درس، پرسش و پاسخ	وایت برد، ویدئو پروژکتور
2.	آشنایی دانشجو با ارزیابی و ارزشیابی، شاخص‌های تحلیل سوالات و تدوین طرح درس		
3.	آشنایی دانشجو با سبک‌های یادگیری و آموزش به بزرگسالان (تدریس به شیوه مجازی در سامانه نوید)		
4.	آشنایی دانشجو با رویکردهای آموزش سلامت		
5.	آشنایی دانشجو با نیازسنجی در مادران و کودکان		
6.	آشنایی دانشجو با مدل باورهای سلامت (HBM) (برگزاری کوییز)		
7.	آشنایی دانشجو با مدل فرانظریه‌ای (TTM)		

8. آشنایی دانشجویان با اصول ارتباط در ارائه خدمات مامایی

جدول بلوپرینت آزمون: درس مدل های آموزشی و تغییر رفتار در حوزه مامایی نیمسال تحصیلی: دوم 1404-1405
دانشکده: پرستاری و مامایی گروه آموزشی: سلامت باروری

9. آزمون نهایی: آزمون کتبی از طریق سوالات چهار جوابی و کوتاه پاسخ

طبق تقویم
آموزشی

جلسه	موضوع هر جلسه	مدرس / مدرسین
1	آشنایی دانشجویان با طراحی آموزشی در حوزه مشاوره مامایی	دکتر مرضیه کبودی
2	آشنایی دانشجویان با ارزیابی و ارزشیابی، شاخص های تحلیل سوالات و طرح درس	دکتر مرضیه کبودی
3	آشنایی دانشجویان با سبک های یادگیری و آموزش به بزرگسالان (تدریس به شیوه مجازی در سامانه نوید)	دکتر مرضیه کبودی
4	آشنایی دانشجویان با رویکردهای آموزش سلامت	دکتر مرضیه کبودی
5	آشنایی دانشجویان با نیازسنجی در مادران و کودکان	دکتر مرضیه کبودی
6	آشنایی دانشجویان با مدل باورهای سلامت (HBM) (برگزاری کوپیز)	دکتر مرضیه کبودی
7	آشنایی دانشجویان با مدل فرآیندهای (TTM)	دکتر مرضیه کبودی
8	آشنایی دانشجویان با اصول ارتباط در ارائه خدمات مامایی	دکتر مرضیه کبودی
9	آزمون پایان ترم	---

جدول بلوپرینت آزمون درس مدل های آموزشی و تغییر رفتار در حوزه مامایی

ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	تعداد پرسش ها	تعداد پرسش های مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
				شناختی	مهارتی	حیطه نگرشی
1.	آشنایی دانشجویان با طراحی آموزشی در حوزه مشاوره مامایی	2	3	2	1	--

2.	آشنایی دانشجو با ارزیابی و ارزشیابی، شاخص‌های تحلیل سوالات و تدوین طرح درس	2	3	1	1	1
3.	آشنایی دانشجو با سبک‌های یادگیری و آموزش به بزرگسالان (تدریس به شیوه مجازی در سامانه نوید)	2	3	1	1	1
4.	آشنایی دانشجو با رویکردهای آموزش سلامت	2	2	1	1	--
5.	آشنایی دانشجو با نیازسنجی در مادران و کودکان	2	3	1	1	1
6.	آشنایی دانشجو با مدل باورهای سلامت (HBM) (برگزاری کوییز)	2	2	1	--	1
7.	آشنایی دانشجو با مدل فرانظریه‌ای (TTM)	2	2	1	1	--
8.	آشنایی دانشجو با اصول ارتباط در ارائه خدمات مامایی	2	2	1	1	--

چک لیست ارزیابی طرح دوره دروس نظری و آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام و نام خانوادگی استاد/اساتید (سهم به واحد) : مرضیه کبودی، 1 واحد

نام دانشکده: پرستاری و مامایی عنوان درس: مدل‌های آموزشی و تغییر رفتار در حوزه مامایی

مخاطبان/ترم تحصیلی دانشجویان: دانشجویان ترم دوم کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی

نیمسال و سال تحصیلی کنونی: دوم 404-405 نام ارزیاب / ارزیابان: دکتر مستانه کامروامنش (مدیر گروه)

ردیف	موضوع	نمره کسب شده	حد نصاب نمره	نمره ارزیابی مدیر گروه	نمره ارزیابی EDO
1	مشخص بودن عنوان کلی درس، کد درس	0/5	0/5	0/5	
2	مشخص بودن مخاطبان	0/5	0/5	0/5	
3	مشخص بودن تعداد یا سهم استاد/ اساتید از واحد	0/5	0/5	0/5	
4	مشخص بودن زمان ارائه درس (روز، ساعت، نیمسال تحصیلی)	0/5	0/5	0/5	
5	مشخص بودن دروس پیش نیاز و هم نیاز	0/5	0/5	0/5	
6	مشخص بودن هدف کلی دوره	1	1	1	
7	مشخص بودن اهداف کلی جلسات (هر جلسه یک هدف)	1.5	1.5	1.5	
8	مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه	2	2	2	
9	رعایت تعداد جلسات با توجه به میزان واحد درسی	2	2	2	
10	مشخص بودن منابع مورد استفاده بر اساس کوریکولوم مصوب	1	1	1	
11	مشخص بودن روش تدریس	1	1	1	
12	مشخص بودن وسایل آموزشی	1	1	1	
13	مشخص بودن شیوه ارزشیابی دانشجویان	1	1	1	
14	مشخص بودن زمان آزمون پایان دوره	1	1	1	
15	مشخص بودن مقررات کلاسی و انتظارات از دانشجو	0/5	0/5	0/5	
16	ضمیمه بودن جدول زمانبندی تکمیل شده درس	2	2	2	
17	وجود جدول بودجه بندی دروس (blue print)	1.5	1.5	1.5	
18	پوشش دادن بایدهای یادگیری (Must learn) در طرح دوره	2	2	2	
	نمره نهایی	20	20	20	

پیشنهادهای:

نام و امضای مدرس: دکتر مرضیه کبودی نام و امضای مدیر گروه: دکتر مستانه کامروامنش نام و امضای مسئول EDO دانشکده: خانم اعظم فرجی
تاریخ تحویل: 1405/1/23 تاریخ ارسال: 1405/1/26 تاریخ ارسال: